

ਅਪੀਲੀ ਸਿਵਲ

ਦਯਾ ਕ੍ਰਿਸ਼ਨ ਮਹਾਜਨ, ਜੇ. ਦੇ ਸਨਮੁੱਖ

ਦਿਆਲ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਹੋਰ, ---ਅਪੀਲਕਰਤਾ।

ਬਨਾਮ

ਦੇਸ ਰਾਜ ਵਿਜ ਅਤੇ ਹੋਰ, ---ਜਵਾਬਦੇਹ।

1953 ਦੀ ਨਿਯਮਤ ਦੂਜੀ ਅਪੀਲ ਨੰ. 7.

ਕੰਪਨੀਜ਼ ਐਕਟ (1956 ਦਾ 1) -- ਐੱਸ. 11(2) --- ਕਾਰੋਬਾਰ ਵਿੱਚ ਲੱਗੇ 20 ਤੋਂ ਵੱਧ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਦੀ ਐਸੋਸੀਏਸ਼ਨ --- ਕੀ ਰਜਿਸਟ੍ਰੇਸ਼ਨ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ --- ਗੈਰ-ਰਜਿਸਟ੍ਰੇਸ਼ਨ --- ਕੀ ਐਸੋਸੀਏਸ਼ਨ ਨੂੰ ਗੈਰ-ਕਾਨੂੰਨੀ ਬਣਾਉਂਦੀ ਹੈ --- ਇਸ ਨੂੰ ਵੇਚਣ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਸਰਕਾਰ ਤੋਂ ਸਟੀਲ ਦਾ ਕੋਟਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਵਾਲੀ ਐਸੋਸੀਏਸ਼ਨ --- ਕੀ ਲਾਭ ਲਈ ਕਾਰੋਬਾਰ ਵਿੱਚ ਰੁੱਝੀ ਹੋਈ ਹੈ --- ਕਾਰੋਬਾਰ --- ਕੋਡ ਆਫ ਸਿਵਲ ਪ੍ਰੋਸੀਜਰ (V ਦਾ 1908) ਦਾ ਅਰਥ --- 0.41 ਆਰ. 27 --- ਵਾਧੂ ਸਬੂਤ --- ਕਦੋਂ ਦਾਖਲ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਹੈ।

ਇਹ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ, 20 ਤੋਂ ਵੱਧ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਦੀ ਕੋਈ ਵੀ ਐਸੋਸੀਏਸ਼ਨ, ਜੇ ਕਾਰੋਬਾਰ ਵਿੱਚ ਰੁੱਝੀ ਹੋਈ ਹੈ, ਜਿਸਦਾ ਉਦੇਸ਼ ਐਸੋਸੀਏਸ਼ਨ ਨੂੰ ਲਾਭ ਹੈ ਜਾਂ ਇਸਦੇ ਵਿਅਕਤੀਗਤ ਮੈਂਬਰਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕਿਸੇ ਨੂੰ ਕੰਪਨੀ ਐਕਟ, 1956 ਦੀ ਧਾਰਾ 11(2) ਦੇ ਤਹਿਤ ਰਜਿਸਟਰੇਸ਼ਨ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ ਅਤੇ ਜੇਕਰ ਇਹ ਰਜਿਸਟਰਡ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਇਹ ਇੱਕ ਗੈਰ-ਕਾਨੂੰਨੀ ਸੰਸਥਾ ਹੈ। (ਨੋਟ. ਕੰਪਨੀਜ਼ ਐਕਟ, 1956 ਦਾ ਐਸ, 11 (2) ਭਾਰਤੀ ਕੰਪਨੀ ਐਕਟ, 1913 ਦੀ ਧਾਰਾ 4(2) ਦੇ ਬਰਾਬਰ ਹੈ (ਸੰਪਾਦਕ)।

ਇਹ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ, ਇਹ ਕਾਰੋਬਾਰ ਬਹੁਤ ਵਿਆਪਕ ਆਯਾਤ ਸ਼ਬਦ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਵਿੱਚ ਕਈ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਗਤੀਵਿਧੀਆਂ ਸ਼ਾਮਲ ਹੁੰਦੀਆਂ ਹਨ ਜੋ ਆਮ ਤੌਰ 'ਤੇ ਮੁਨਾਫੇ ਲਈ ਕੀਤੀਆਂ ਜਾਂਦੀਆਂ ਹਨ ਅਤੇ ਇਹ ਜ਼ਰੂਰੀ ਨਹੀਂ ਕਿ ਖਰੀਦਣ ਅਤੇ ਵੇਚਣ ਦੀਆਂ ਗਤੀਵਿਧੀਆਂ ਹੋਣ। ਕਿਸੇ ਐਸੋਸੀਏਸ਼ਨ ਦਾ ਕਾਰੋਬਾਰ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਇਸਦੇ ਮੈਂਬਰਾਂ ਵਿੱਚ ਵੰਡਣ ਲਈ ਸਰਕਾਰ ਜਾਂ ਕੰਟਰੋਲਰ ਤੋਂ ਸਟੀਲ ਦਾ ਕੋਟਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨਾ ਸ਼ਾਮਲ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਇੱਕ ਵਪਾਰਕ ਗਤੀਵਿਧੀ ਹੈ ਜਿਸਦਾ ਉਦੇਸ਼ ਇਸਦੇ ਮੈਂਬਰਾਂ ਲਈ/ਦਾ ਲਾਭ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਅਜਿਹੀ ਐਸੋਸੀਏਸ਼ਨ ਇੰਡੀਅਨ ਕੰਪਨੀਜ਼ ਐਕਟ, 1913 ਦੀ ਧਾਰਾ 4 ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਹੁੰਦੀ ਹੈ, ਜੇ ਇਸਦੀ ਰਜਿਸਟ੍ਰੇਸ਼ਨ ਨੂੰ ਲਾਜ਼ਮੀ ਬਣਾਉਂਦਾ ਹੈ।

ਇਹ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ, ਆਰਡਰ 41, ਕੇਡ ਆਫ ਸਿਵਲ ਪ੍ਰੋਸੀਜਰ ਦੇ ਨਿਯਮ 27 ਦੇ ਤਹਿਤ ਵਾਧੂ ਸਬੂਤ ਕੇਵਲ ਉਦੋਂ ਹੀ ਦਾਖਲ ਕੀਤੇ ਜਾਣੇ ਹਨ ਜਦੋਂ ਅਦਾਲਤ ਇਸ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਫੈਸਲਾ ਸੁਣਾਉਣ ਵਿੱਚ ਅਸਮਰੱਥ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਇਹ ਇਕੱਲੇ ਅਦਾਲਤ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ ਜੇ ਸਿੱਟੇ 'ਤੇ ਪਹੁੰਚਣ ਲਈ, ਮਾਰਗਦਰਸ਼ਕ ਸਿਧਾਂਤ ਹੈ ਕਿ, ਵਾਧੂ ਸਬੂਤ ਸਵੀਕਾਰ ਕੀਤੇ ਜਾਣੇ ਚਾਹੀਦੇ ਹਨ ਜਾਂ ਨਹੀਂ।

ਸ਼੍ਰੀ ਸੁਲਤਾਨ ਸਿੰਘ ਜੈਨ, ਸੀਨੀਅਰ ਸਬ-ਜੱਜ, ਦਿੱਲੀ, ਮਿਤੀ 21 ਅਕਤੂਬਰ, 1952 ਦੀ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਫਰਮਾਨ ਤੋਂ ਨਿਯਮਤ ਦੂਜੀ ਅਪੀਲ, ਸ਼੍ਰੀ ਵਾਈ.ਐਲ. ਤਨੇਜਾ, ਕਮਰਸ਼ੀਅਲ ਸਬ-ਜੱਜ, ਦਿੱਲੀ, ਦੇ ਖਰਚਿਆਂ ਦੀ ਪੁਸ਼ਟੀ ਕਰਦੇ ਹੋਏ, ਮਿਤੀ 1. ਅਗਸਤ, 1951, ਮੁਦਈ ਦੇ ਮੁਕੱਦਮੇ ਨੂੰ ਖਾਰਜ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਪਰ ਪਾਰਟੀਆਂ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਖਰਚੇ ਚੁੱਕਣ ਲਈ ਛੱਡ ਦਿੱਤਾ।

ਬੀ.ਸੀ.ਮਿਸ਼ਰਾ, ਵਕੀਲ, --- ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾਵਾਂ ਲਈ।

ਰਾਮ ਲਾਲ ਕੁਮਾਰ, ਵਕੀਲ ---ਜਵਾਬਦੇਹੀਆਂ ਲਈ।

ਨਿਰਣਾ

ਮਹਾਜਨ, ਜੇ.-ਇਹ ਹੁਕਮ 1953 ਦੀ ਰੈਗੂਲਰ ਦੂਜੀਆਂ ਅਪੀਲਾਂ ਨੰ. 7-ਡੀ ਅਤੇ 8-ਡੀ ਦਾ ਨਿਪਟਾਰਾ ਕਰੇਗਾ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੋਵਾਂ ਅਪੀਲਾਂ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਨੁਕਤਾ ਇੱਕੋ ਹੈ ਹਾਲਾਂਕਿ ਇਹ ਦੋ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਮੁਕੱਦਮਿਆਂ ਵਿੱਚੋਂ ਪੈਦਾ ਹੁੰਦੀਆਂ ਹਨ। ਇਹ ਦੋਵੇਂ ਮੁਕੱਦਮੇ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਇਹ ਅਪੀਲਾਂ ਉੱਠੀਆਂ ਹਨ, ਨੂੰ ਇਸ ਥੋੜ੍ਹੇ ਜਿਹੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਖਾਰਜ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਮੁਕੱਦਮੇ ਕਰਨ ਵਾਲੀਆਂ ਧਿਰਾਂ ਇੱਕ ਗੈਰ-ਕਾਨੂੰਨੀ ਐਸੋਸੀਏਸ਼ਨ ਦੇ ਮੈਂਬਰ ਸਨ। ਨਿਰਵਿਵਾਦ ਤੱਥ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ ਹਨ: 87 ਵਿਅਕਤੀ ਸਨ ਜੋ ਟਰੰਕ ਮੈਨੂਫੈਕਚਰਿੰਗ ਅਤੇ ਹੋਰ ਸਮੱਗਰੀ ਦੇ ਕਾਰੋਬਾਰ ਵਿਚ ਲੱਗੇ ਹੋਏ ਸਨ। ਇਸ ਮੰਤਵ ਲਈ ਉਹ ਕੰਟਰੋਲਰ ਤੋਂ ਸਟੀਲ ਅਤੇ ਹੋਰ ਸਮੱਗਰੀ ਦਾ ਕੋਟਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਦੇ ਸਨ। ਸਟੀਲ ਕੰਟਰੋਲ ਆਰਡਰ ਦੇ ਲਾਗੂ ਹੋਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਅਜਿਹਾ ਪ੍ਰਤੀਤ ਹੁੰਦਾ ਹੈ, ਹਾਲਾਂਕਿ ਰਿਕਾਰਡ 'ਤੇ ਇਕ ਜਾਂ ਦੂਜੇ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਕੋਈ ਸਬੂਤ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਕਿ ਕੰਟਰੋਲਰ ਨੇ ਹਦਾਇਤਾਂ ਜਾਰੀ ਕੀਤੀਆਂ ਹਨ ਕਿ ਉਹ ਸਾਰੇ ਵਿਅਕਤੀ ਜੋ ਸਾਲ 1945 ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਕੋਟਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰ ਰਹੇ ਸਨ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਐਸੋਸੀਏਸ਼ਨ ਬਣਾਉਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ- ਅਤੇ ਕੋਟੇ ਲਈ ਅਰਜੀਆਂ ਐਸੋਸੀਏਸ਼ਨ ਵਲੋਂ ਦਿਤੀਆਂ ਜਾਣ। ਇਹ ਸਾਰੇ ਮਾਮਲੇ ਦੇ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟੀਕੋਣ ਕਰਕੇ, ਇਹ ਸਾਰੇ 87 ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਨੇ ਇਕੱਠੇ ਹੋ ਕੇ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਇੱਕ ਐਸੋਸੀਏਸ਼ਨ ਬਣਾ ਲਿਆ। ਐਸੋਸੀਏਸ਼ਨ ਉਦੋਂ ਅਪਲਾਈ ਕਰ ਰਿਹਾ ਸੀ ਅਤੇ ਸਟੀਲ ਦਾ ਕੋਟਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰ ਰਿਹਾ ਸੀ ਅਤੇ ਆਪਣੇ ਮੈਂਬਰਾਂ ਨੂੰ ਵੰਡ ਰਿਹਾ ਸੀ। ਇਸ

ਐਸੋਸੀਏਸ਼ਨ ਨੇ ਇੱਕ ਪ੍ਰਧਾਨ, ਇੱਕ ਸਕੱਤਰ ਅਤੇ ਇੱਕ ਖਜ਼ਾਨਚੀ ਚੁਣਿਆ। ਕੋਟੇ ਦੀ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਲਈ ਹਰੇਕ ਵਿਅਕਤੀਗਤ ਮੈਂਬਰ ਨੇ ਐਸੋਸੀਏਸ਼ਨ ਨੂੰ ਆਪਣਾ ਯੋਗਦਾਨ ਦੇਣਾ ਸੀ। ਐਸੋਸੀਏਸ਼ਨ ਕੋਟੇ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਖਰਚਿਆਂ ਦੀ ਕਟੌਤੀ ਕਰਦੀ ਸੀ ਅਤੇ ਉਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਉਸ ਦੀ ਕੀਮਤ ਲਈ ਯੋਗਦਾਨ ਨੂੰ ਵਿਵਸਥਿਤ ਕਰਦੀ ਸੀ। ਮੈਂਬਰਾਂ ਵਿਚ ਵਿਵਾਦ ਪੈਦਾ ਹੋਣ 'ਤੇ ਦਿਆਲ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਹੋਰਨਾਂ ਵੱਲੋਂ ਐਸੋਸੀਏਸ਼ਨ ਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨ, ਸਕੱਤਰ ਅਤੇ ਖਜ਼ਾਨਚੀ ਅਤੇ ਮੁਦਈਆਂ ਨਾਲ ਸ਼ਾਮਲ ਨਾ ਹੋਣ ਵਾਲੇ ਹੋਰ ਮੈਂਬਰਾਂ ਵਿਰੁੱਧ ਮੌਜੂਦਾ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦਾਇਰ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਨ। ਇਹ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੀਵਾਨੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਦੇ ਜ਼ਾਬਤੇ ਦੇ ਹੁਕਮ(ਆਰਡਰ)1 ਨਿਯਮ 8 ਦੇ ਤਹਿਤ ਦਾਇਰ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਨ। ਮੁਕੱਦਮੇ ਲੜਨ ਵਾਲੇ ਅਹੁਦੇਦਾਰਾਂ ਅਤੇ ਹੋਰ ਮੈਂਬਰਾਂ ਦੁਆਰਾ ਉਠਾਏ ਗਏ ਬਚਾਅ ਵਿੱਚ, ਇਹ ਸੀ ਕਿ ਭਾਰਤੀ ਕੰਪਨੀ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 4 ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ ਐਸੋਸੀਏਸ਼ਨ ਇੱਕ ਗੈਰ-ਕਾਨੂੰਨੀ ਸੰਸਥਾ ਸੀ ਅਤੇ ਇਸ ਲਈ, ਮੁਕੱਦਮਾ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਸੀ। ਜ਼ਿਕਰਯੋਗ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਮੁਕੱਦਮੇ ਖਾਤਿਆਂ ਲਈ ਸਨ। ਇਸ ਪੜਾਅ 'ਤੇ ਦਾਅਵੇ ਦੇ ਪੈਰਿਆਂ 2, 3 ਅਤੇ 4 ਵਿਸਥਾਰਤ ਵਿੱਚ ਹਵਾਲਾ ਦੇਣਾ ਉਚਿਤ ਹੋਵੇਗਾ:-

"2. ਕਿ ਉਕਤ ਐਸੋਸੀਏਸ਼ਨ ਦਾ ਉਦੇਸ਼ ਉਕਤ ਵਿਭਾਗ ਤੋਂ ਕੋਟਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨਾ ਸੀ ਅਤੇ ਸਿਵਲ ਸਪਲਾਈ ਵਿਭਾਗ ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਵਾਨਿਤ ਹਰੇਕ ਮੈਂਬਰ ਨੂੰ, ਨਿਰਧਾਰਤ ਕੋਟੇ ਦੀ ਮਾਤਰਾ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ, ਸਾਰੇ ਮੈਂਬਰਾਂ ਨੂੰ ਜਾਰੀ ਕਰਨਾ ਸੀ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਸਿਵਲ ਸਪਲਾਈਜ਼ ਵਿਭਾਗ ਵੱਲੋਂ ਪ੍ਰਵਾਨਿਤ ਸੀ। ਉਕਤ ਕਾਰੋਬਾਰ ਚਲਾਉਣ ਲਈ ਪੂੰਜੀ ਦਾ ਨਿਵੇਸ਼ ਜ਼ਰੂਰੀ ਸੀ ਅਤੇ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਇਸਦੇ ਹਿੱਸੇਦਾਰਾਂ ਨੂੰ ਲੋੜੀਂਦੇ ਕੋਟੇ ਲਈ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਭੁਗਤਾਨ ਕਰਨਾ ਪੈਂਦਾ ਸੀ।

3. ਉਕਤ ਸੰਸਥਾ ਦੇ ਕਾਰੋਬਾਰ ਅਤੇ ਐਸੋਸੀਏਸ਼ਨ ਦੀਆਂ ਵਸਤੂਆਂ ਨੂੰ ਕੁਸਲਤਾ ਨਾਲ ਚਲਾਉਣ ਲਈ, ਦਿੱਲੀ ਵਿੱਚ ਹੋਈ ਮੀਟਿੰਗ ਵਿੱਚ ਐਸੋਸੀਏਸ਼ਨ ਦੇ ਇੱਕ ਕੈਸ਼ੀਅਰ, ਸਕੱਤਰ ਅਤੇ ਜਨਰਲ ਸੁਪਰਵਾਈਜ਼ਰ ਰੱਖਣ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਉਕਤ ਸੰਸਥਾ ਨੇ ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀ ਨੰਬਰ 1 ਨੂੰ ਕੈਸ਼ੀਅਰ ਵਜੋਂ, ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀ ਨੰ. 2 ਅਤੇ 3 ਨੂੰ ਜਨਰਲ ਸੁਪਰਵਾਈਜ਼ਰ ਵਜੋਂ ਅਤੇ ਬਚਾਅ ਪੱਖ ਨੰ. 4 ਨੂੰ ਸਕੱਤਰ ਵਜੋਂ ਚੁਣਿਆ।

4. ਕਿ ਉਕਤ ਚਾਰਾਂ ਬਚਾਓ ਪੱਖਾਂ ਨੂੰ ਸਿਵਲ ਸਪਲਾਈ ਵਿਭਾਗ ਤੋਂ ਕੋਟਾ ਇਕੱਠਾ ਕਰਨ, ਇਸਨੂੰ ਆਪਣੀ ਕਸਟਡੀ ਵਿੱਚ ਸਟੋਰ ਕਰਨ, ਮੁਦਈਆਂ ਤੋਂ ਪੈਸੇ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਅਤੇ ਹਰੇਕ ਨੂੰ ਸਟੀਲ ਅਤੇ ਲੋਹਾ ਜਾਰੀ ਕਰਨ ਦੀ ਡਿਊਟੀ ਸੌਂਪੀ ਗਈ ਸੀ। ਉਕਤ ਮੰਤਵ ਨੂੰ ਜਾਰੀ ਰੱਖਣ ਲਈ, ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਨਿਯਮਤ,

ਪੂਰੇ ਅਤੇ ਅਪ ਟੂ ਡੇਟ ਖਾਤੇ ਰੱਖਣੇ ਪੈਂਦੇ ਸਨ ਅਤੇ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸਾਰੇ ਮੈਂਬਰਾਂ ਨੂੰ ਵਿਅਕਤੀਗਤ ਅਤੇ ਸਮੂਹਿਕ ਤੌਰ 'ਤੇ ਲੇਖਾ ਦੇਣਾ ਪੈਂਦਾ ਸੀ।"

ਇਹ ਪੈਰੇ ਸਪਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਮੁਦਈਆਂ ਦੇ ਐਸੋਸੀਏਸ਼ਨ ਨਾਲ ਸਬੰਧਾਂ ਦਾ ਖੁਲਾਸਾ ਕਰਦੇ ਹਨ। ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਕਿਹਾ ਜਾ ਚੁੱਕਾ ਹੈ, ਬਚਾਅ ਪੱਖ ਵਿੱਚ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਪਟੀਸ਼ਨਾਂ ਲਈਆਂ ਗਈਆਂ ਸਨ ਪਰ ਅਸੀਂ ਇੱਥੇ ਮੁੱਖ ਤੌਰ 'ਤੇ ਇੱਕ ਪਟੀਸ਼ਨ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਹਾਂ, ਅਰਥਾਤ, ਅਜਿਹਾ ਕੋਈ ਵੀ ਮੁਕੱਦਮਾ ਯੋਗ ਨਹੀਂ ਸੀ ਕਿਉਂਕਿ ਐਸੋਸੀਏਸ਼ਨ ਇੱਕ ਗੈਰ-ਕਾਨੂੰਨੀ ਸੰਸਥਾ ਸੀ। ਇਹ ਇਤਰਾਜ਼ ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਚਲਿਤ ਹੋਇਆ ਅਤੇ ਅਪੀਲ ਵਿੱਚ ਹੇਠਲੀ ਅਪੀਲੀ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਬਰਕਰਾਰ ਰੱਖਿਆ। ਇਸ ਲਈ ਮੁਦਈ ਧਿਰ ਨੇ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਦੂਜੀ ਅਪੀਲ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ ਹੈ।

ਮੁਦਈ-ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਲਈ ਵਿਦਵਾਨ ਵਕੀਲ ਦੀਆਂ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਦਲੀਲਾਂ ਨਾਲ ਨਜਿੱਠਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਭਾਰਤੀ ਕੰਪਨੀ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 4 ਦੀ ਉਪ ਧਾਰਾ (2) ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦੇਣਾ ਉਚਿਤ ਹੋਵੇਗਾ ਜੇ ਇਹਨਾਂ ਸ਼ਰਤਾਂ ਵਿੱਚ ਹੈ:-

"(2) ਵੀਹ ਤੋਂ ਵੱਧ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਵਾਲੀ ਕੋਈ ਵੀ ਕੰਪਨੀ, ਐਸੋਸੀਏਸ਼ਨ ਜਾਂ ਭਾਈਵਾਲੀ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਕਾਰੋਬਾਰ ਨੂੰ ਚਲਾਉਣ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਨਹੀਂ ਬਣਾਈ ਜਾਵੇਗੀ ਜਿਸਦਾ ਉਦੇਸ਼ ਕੰਪਨੀ, ਐਸੋਸੀਏਸ਼ਨ ਜਾਂ ਭਾਈਵਾਲੀ ਦੁਆਰਾ ਲਾਭ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨਾ ਹੈ, ਜਾਂ ਇਸਦੇ ਵਿਅਕਤੀਗਤ ਮੈਂਬਰਾਂ ਦੁਆਰਾ, ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਇਹ ਇਸ ਐਕਟ ਦੇ ਤਹਿਤ ਇੱਕ ਕੰਪਨੀ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਰਜਿਸਟਰਡ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਜਾਂ ਇਸ ਦੇ ਅਨੁਸਰਨ ਐਕਟ, ਯੂਨਾਈਟਿਡ ਕਿੰਗਡਮ ਦੀ ਪਾਰਲੀਮੈਂਟ ਜਾਂ ਕੁਝ ਹੋਰ (ਭਾਰਤੀ ਕਾਨੂੰਨ) ਜਾਂ ਰਾਇਲ ਚਾਰਟਰ ਜਾਂ ਲੈਟਰਸ ਪੇਟੈਂਟ ਵਿੱਚ ਬਣਾਈ ਗਈ ਹੈ।

ਇਸ ਉਪਬੰਧ ਤੋਂ ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੋਵੇਗਾ ਕਿ 20 ਤੋਂ ਵੱਧ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਦੀ ਕੋਈ ਵੀ ਐਸੋਸੀਏਸ਼ਨ, ਜੇ ਕਾਰੋਬਾਰ ਵਿੱਚ ਲੱਗੀ ਹੋਈ ਹੈ ਅਤੇ ਉਸ ਕਾਰੋਬਾਰ ਦਾ ਉਦੇਸ਼ ਐਸੋਸੀਏਸ਼ਨ ਜਾਂ ਇਸਦੇ ਵਿਅਕਤੀਗਤ ਮੈਂਬਰਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕਿਸੇ ਨੂੰ ਲਾਭ ਦੇਣਾ ਹੈ, ਲਈ ਰਜਿਸਟਰੇਸ਼ਨ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ ਅਤੇ ਜੇਕਰ ਇਹ ਰਜਿਸਟਰਡ ਨਹੀਂ ਹੈ ਤਾਂ ਇਹ ਇੱਕ ਗੈਰ-ਕਾਨੂੰਨੀ ਸੰਸਥਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਮੁਕੱਦਮੇ ਫੇਲ ਹੋਏ ਹਨ।

ਮੁਦਈ-ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਲਈ ਸਿੱਖਿਅਤ ਵਕੀਲ ਦੀ ਦਲੀਲ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਐਸੋਸੀਏਸ਼ਨ ਇੱਕ ਗੈਰ-ਕਾਨੂੰਨੀ ਸੰਸਥਾ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਇਹ ਨਾ ਤਾਂ ਕਾਰੋਬਾਰ ਵਿੱਚ ਚੁੱਲੀ ਹੋਈ ਹੈ ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਇਸਦਾ ਉਦੇਸ਼ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਜਾਂ ਇਸਦੇ ਕਿਸੇ ਵਿਅਕਤੀਗਤ ਮੈਂਬਰ ਲਈ ਲਾਭ ਹੈ। ਇਹ ਕੋਈ ਸ਼ੱਕ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਐਸੋਸੀਏਸ਼ਨ ਨੂੰ ਭਾਰਤੀ ਕੰਪਨੀ

ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 4 ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਕਰਨ ਲਈ ਦੋ ਚੀਜ਼ਾਂ ਦਾ ਸਹਿ-ਮੌਜੂਦ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ, ਅਰਥਾਤ, ਵਪਾਰ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ, ਅਤੇ ਵਪਾਰ ਨੂੰ ਲਾਭ ਲਈ ਜਾਰੀ ਰੱਖਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਜੇਕਰ ਇਹਨਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕੋਈ ਵੀ ਤੱਤ ਗਾਇਬ ਹੈ ਤਾਂ ਐਸੋਸੀਏਸ਼ਨ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 4 ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗੀ। ਮੇਰੇ ਵਿਚਾਰ ਵਿੱਚ, ਮੌਜੂਦਾ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ, ਇਹ ਦੋਵੇਂ ਤੱਤ ਮੌਜੂਦ ਹਨ। ਐਸੋਸੀਏਸ਼ਨ ਦਾ ਕਾਰੋਬਾਰ ਕੇਟਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਲਈ ਕੰਟਰੋਲਰ ਨੂੰ ਅਰਜ਼ੀ ਦੇਣਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇਹ ਗਤੀਵਿਧੀ ਨਿਰੰਤਰ ਸਰਗਰਮ ਗਤੀਵਿਧੀ ਹੈ। ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਐਸੋਸੀਏਸ਼ਨ ਹੱਦ ਵਿੱਚ ਸੀ ਇਸ ਨੇ ਕੰਟਰੋਲਰ ਨੂੰ ਅਰਜ਼ੀ ਦਿੱਤੀ ਅਤੇ ਕੇਟਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤਾ। ਕੇਟਾ ਮਿਲਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਇਸ ਨੇ ਮੈਂਬਰਾਂ ਨੂੰ ਵੰਡ ਦਿੱਤਾ ਅਤੇ ਮੈਂਬਰਾਂ ਨੇ ਕੇਟੇ ਦਾ ਨਿਪਟਾਰਾ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਅਤੇ ਇਹ ਕਿ ਉਹ ਸਿਰਫ ਲਾਭ ਲਈ ਕੀਤਾ/ਕਰਨਗੇ। ਵੈਸੇ ਵੀ, ਐਸੋਸੀਏਸ਼ਨ ਰਾਹੀਂ ਮੈਂਬਰਾਂ ਵੱਲੋਂ ਕੇਟਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨਾ ਮੈਂਬਰਾਂ ਲਈ ਲਾਭਕਾਰੀ ਸੀ। 'ਲਾਭ' ਸ਼ਬਦ ਦੀ ਵਿਆਖਿਆ ਰੰਗੂਨ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੁਆਰਾ *ਟੈਨ ਵੇਇੰਗ ਅਤੇ ਇੱਕ ਹੋਰ ਬਨਾਮ ਬੋ ਹੇਨ (1)* ਵਿੱਚ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਚੀਫ਼ ਜਸਟਿਸ ਪੇਜ, ਜਿਸ ਨੇ ਫੈਸਲਾ ਸੁਣਾਇਆ, ਨੇ ਹੇਠ ਲਿਖਿਆ:-

" 'ਲਾਭ' ਸ਼ਬਦ ਦਾ ਅਰਥ ਹੈ ਪ੍ਰਾਪਤੀ। ਇਸ ਦਾ ਕੋਈ ਹੋਰ ਅਰਥ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਲਾਭ ਇੱਕ ਚੀਜ਼ ਹੈ ਜੋ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤਾ ਜਾਂ ਹਾਸਲ ਕੀਤਾ। ਇਹ 'ਪੈਕੁਨੀਰੀ' ਲਾਭ ਤੱਕ ਸੀਮਿਤ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਵਿੱਤੀ (ਪੈਕੁਨੀਰੀ) ਲਾਭ ਸ਼ਬਦ ਇਸ ਨੂੰ ਸੀਮਿਤ ਕਰਨ ਲਈ ਜੋੜਨਾ ਪਵੇਗਾ। ਅਤੇ ਅਜੇ ਵੀ ਘੱਟ ਇਹ ਵਪਾਰਕ ਤੱਕ ਸੀਮਿਤ ਹੈ। ਵਪਾਰਕ ਲਾਭ, ਬਿਨਾਂ ਸ਼ੱਕ, ਲਾਭ ਹਨ, ਪਰ ਕੁਝ ਵੀ ਨਹੀਂ ਹੈ ਲਾਭ ਨੂੰ ਸਿਰਫ ਇੱਕ ਵਪਾਰਕ ਲਾਭ ਤੱਕ ਸੀਮਿਤ ਕਰਨਾ। ਸ਼ਬਦਾਂ ਨੂੰ ਇੱਕ ਕੰਪਨੀ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੰਦੇ ਹੋਏ ਲਿਆ ਗਿਆ ਹੈ, ਜੋ ਕਿਸੇ ਚੀਜ਼ ਨੂੰ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਲਈ ਬਣਾਈ ਗਈ ਹੈ, ਜਾਂ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਜੋ ਕਿ ਵਿਅਕਤੀਗਤ ਮੈਂਬਰਾਂ ਨੇ ਕੁਝ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨਾ ਹੈ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਕੁਝ ਖਰਚ ਕਰਨ ਲਈ ਬਣਾਈ ਗਈ ਇੱਕ ਕੰਪਨੀ ਤੋਂ ਵੱਖਰਾ ਹੈ ਅਤੇ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਵਿਅਕਤੀਗਤ ਮੈਂਬਰ ਸਿਰਫ ਕੁਝ ਦੇਣ ਲਈ ਹੁੰਦੇ ਹਨ ਜਾਂ ਕੁਝ ਖਰਚ ਕਰਨ ਲਈ, ਅਤੇ ਕੁਝ ਵੀ ਹਾਸਲ ਕਰਨ ਲਈ ਨਹੀਂ। "

ਮੇਰੇ ਵਿਚਾਰ ਵਿੱਚ ਇਹ ਵਿਆਖਿਆ ਐਕਟ ਦੀ ਯੋਜਨਾ ਅਤੇ ਉਦੇਸ਼ ਨਾਲ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਮੇਲ ਖਾਂਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਇਹ ਨਹੀਂ ਕਿਹਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਐਸੋਸੀਏਸ਼ਨ ਕੀ ਕਰ ਰਹੀ ਸੀ, ਕਿ ਇਹ ਕਿਸੇ ਕਾਰੋਬਾਰ ਨੂੰ ਕਰਨ ਲਈ ਨਹੀਂ ਬਣਾਈ ਗਈ ਸੀ ਜਿਸਦਾ ਉਦੇਸ਼ ਇਸ ਦੇ ਮੈਂਬਰਾਂ ਨੂੰ ਕੁਝ ਲਾਭ ਪਹੁੰਚਾਉਣਾ ਸੀ, ਤਤਕਾਲ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਲਾਭ ਮੈਂਬਰਾਂ ਨੂੰ ਸਟੀਲ ਕੇਟੇ ਦਾ ਹੋਣਾ ਸੀ। ਮਿਸਟਰ ਮਿਸ਼ਰਾ, ਜੋ ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਲਈ ਪੇਸ਼ ਹੁੰਦਾ ਹੈ, ਆਪਣੀ ਦਲੀਲ ਦੇ ਸਮਰਥਨ ਵਿੱਚ ਕਈ ਫੈਸਲਿਆਂ 'ਤੇ ਨਿਰਭਰ ਕਰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਜਾਂ ਤਾਂ ਐਸੋਸੀਏਸ਼ਨ ਕੋਈ ਕਾਰੋਬਾਰ ਨਹੀਂ ਕਰ ਰਹੀ ਸੀ ਜਾਂ ਜੇ ਕਾਰੋਬਾਰ ਇਹ ਚਲਾ ਰਹੀ ਸੀ, ਉਸ ਦੇ ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ ਮੈਂਬਰਾਂ ਨੂੰ ਕੋਈ ਲਾਭ ਨਹੀਂ ਹੋਇਆ। ਉਸ ਦੀ ਮੁੱਖ ਦਲੀਲ ਇਹ ਜਾਪਦੀ ਹੈ ਕਿ ਕਾਰੋਬਾਰ ਹੋਣ ਲਈ ਮੁਨਾਫੇ ਲਈ ਵਸਤੂਆਂ ਦੀ ਅਸਲ ਖਰੀਦ ਅਤੇ ਵਿਕਰੀ ਹੋਈ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ। ਉਹ ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਕਾਰੋਬਾਰ ਬਾਰੇ ਵਿਚਾਰ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦਾ। ਮੈਂ ਕਾਰੋਬਾਰ ਦੀ ਇਸ

ਵਿਆਖਿਆ ਨਾਲ ਸਹਿਮਤ ਹੋਣ ਵਿੱਚ ਅਸਮਰੱਥ ਹਾਂ। ਵਪਾਰ ਇੱਕ ਬਹੁਤ ਹੀ ਵਿਆਪਕ ਆਯਾਤ ਦਾ ਸ਼ਬਦ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਵਿੱਚ ਕਈ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਗਤੀਵਿਧੀਆਂ ਸ਼ਾਮਲ ਹੁੰਦੀਆਂ ਹਨ ਜੋ ਆਮ ਤੌਰ 'ਤੇ ਮੁਨਾਫੇ ਲਈ ਕੀਤੀਆਂ ਜਾਂਦੀਆਂ ਹਨ ਅਤੇ ਜ਼ਰੂਰੀ ਨਹੀਂ ਕਿ ਖਰੀਦਣ ਅਤੇ ਵੇਚਣ ਦੀਆਂ ਗਤੀਵਿਧੀਆਂ ਹੋਣ। ਮੇਰੇ ਵਿਚਾਰ ਨਾਲ ਐਸੋਸੀਏਸ਼ਨ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤੀ ਜਾ ਰਹੀ ਗਤੀਵਿਧੀ ਇੱਕ ਵਪਾਰਕ ਗਤੀਵਿਧੀ ਹੈ ਜਿਸਦੇ ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ ਇਸਦੇ ਮੈਂਬਰਾਂ ਨੂੰ ਲਾਭ ਮਿਲਦਾ ਹੈ। ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਲਈ ਵਿਦਵਾਨ ਵਕੀਲ ਦੁਆਰਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਕੇਸਾਂ 'ਤੇ ਆਉਂਦੇ ਹੋਏ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਉਸੇ ਕ੍ਰਮ ਵਿੱਚ ਨਿਪਟਾਉਣਾ ਉਚਿਤ ਹੋਵੇਗਾ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਵਿਦਵਾਨ ਵਕੀਲ ਦੁਆਰਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਪਹਿਲਾ ਕੇਸ *ਦ ਨਿਊ ਮੋਫਸਿਲ ਕੰਪਨੀ, ਲਿਮਟਿਡ ਬਨਾਮ ਰੁਸਤਮਜੀ ਯੰਜੀਸ਼ਾ (2)* ਹੈ। ਇਹ ਇੱਕ ਅਜਿਹਾ ਕੇਸ ਹੈ ਜਿੱਥੇ ਇੱਕ ਸਮਾਨ ਕਾਰੋਬਾਰ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਲੋਕਾਂ ਦੁਆਰਾ ਇੱਕ ਪ੍ਰਲਿੰਗ ਦਾ ਪ੍ਰਬੰਧ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਮੁਨਾਫਾ ਉਹਨਾਂ ਦੁਆਰਾ ਸਾਂਝਾ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਸੀ ਅਤੇ ਇਸ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਇਹ ਮੰਨਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਪੂਲ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋਣ ਵਾਲੇ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਨੂੰ, ਭਾਰਤੀ ਕੰਪਨੀ ਐਕਟ ਦੇ ਸੈਕਸ਼ਨ 4 ਦੇ ਅਰਥਾਂ ਵਿੱਚ ਆਉਣ ਵਾਲੇ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਦੀ ਇੱਕ ਐਸੋਸੀਏਸ਼ਨ ਨਹੀਂ ਕਿਹਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਫੈਸਲੇ ਤੋਂ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੋ ਜਾਵੇਗਾ ਕਿ ਜਿਹੜੇ ਵਿਅਕਤੀ ਮੁਨਾਫੇ ਦੀ ਵੰਡ ਕਰਨ ਲਈ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋਏ ਸਨ, ਉਹ ਕਿਸੇ ਕਾਰੋਬਾਰ ਨੂੰ ਚਲਾਉਣ ਲਈ ਜੁੜੇ ਨਹੀਂ ਸਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਹਰ ਇੱਕ ਆਪਣਾ ਨਿੱਜੀ ਕਾਰੋਬਾਰ ਕਰ ਰਿਹਾ ਸੀ। ਇਹ ਸਿਰਫ ਕਾਰੋਬਾਰ ਤੋਂ ਨਤੀਜਾ ਮੁਨਾਫਾ ਸੀ, ਜੋ ਉਹ ਲੈ ਰਹੇ ਸਨ ਜਿਸ ਨੂੰ ਇਕੱਠਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਅਤੇ ਫਿਰ ਵੰਡਿਆ ਗਿਆ। ਇਸ ਲਈ ਇਸ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਕਾਰੋਬਾਰ ਦੇ ਤੱਤ ਦੀ ਘਾਟ ਸੀ ਅਤੇ ਇਸ ਲਈ, ਇਹ ਸਹੀ ਮੰਨਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਇਸ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਐਸੋਸੀਏਸ਼ਨ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 4 ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਨਹੀਂ ਹੋਈ ਸੀ। ਅਗਲਾ ਫੈਸਲਾ *ਮਦਨ ਗੋਪਾਲ ਅਤੇ ਹੋਰ ਬਨਾਮ ਸ਼ਵੇਕ ਦਾਸ (3)* 'ਤੇ ਨਿਰਭਰ ਕਰਦਾ ਸੀ। ਇਹ ਵੀ *ਦ ਨਿਊ ਮੋਫਸਿਲ ਕੰਪਨੀ ਲਿਮਟਿਡ ਬਨਾਮ ਰੁਸਤਮਜੀ ਯੰਜੀਸ਼ਾ (2)* ਵਰਗਾ ਹੀ ਮਾਮਲਾ ਹੈ। ਅਗਲਾ ਕੇਸ *ਵਿਗਫੀਲਡ ਅਤੇ ਹੋਰ ਬਨਾਮ ਪੇਟਰ (4)* ਦਾ ਸੀ। ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਵੀ ਕੋਈ ਕਾਰੋਬਾਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਨੇ ਇਕੱਠੇ ਹੋ ਕੇ ਜ਼ਮੀਨ ਐਕੁਆਇਰ ਕੀਤੀ ਅਤੇ ਘਰ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਵੰਡ ਦਿੱਤੀ ਅਤੇ ਇਹ ਮੰਨਿਆ ਗਿਆ ਕਿ ਅਜਿਹੀ ਐਸੋਸੀਏਸ਼ਨ ਨੂੰ ਇੰਗਲਿਸ਼ ਕੰਪਨੀਜ਼ ਐਕਟ ਵਿੱਚ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇ ਉਪਬੰਧ ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਇਹ ਫੈਸਲਾ ਸਿੱਖਿਅਤ ਵਕੀਲ ਲਈ ਵੀ ਕੋਈ ਸਹਾਇਤਾ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਇੱਕ ਇਕੱਲੇ ਲੈਣ-ਦੇਣ ਵਿੱਚ ਦਾਖਲ ਹੋਇਆ ਸੀ। ਇਸ ਲਈ ਕੋਈ ਲਗਾਤਾਰ ਜਾਂ ਦੁਹਰਾਉਣ ਵਾਲੀ ਗਤੀਵਿਧੀ ਨਹੀਂ ਸੀ ਕਾਰੋਬਾਰ ਦੇ ਬਰਾਬਰ ਦੀ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਇਕ ਹੋਰ ਕਾਰਨ ਇਹ ਫੈਸਲਾ ਸਹੀ ਹੋਵੇਗਾ, ਅਰਥਾਤ, ਜ਼ਮੀਨ ਦੀ ਖਰੀਦ ਲਾਭ ਲਈ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਮੈਂ ਵਿਦਵਾਨ ਵਕੀਲ ਅੱਗੇ ਇਹ ਗੱਲ ਰੱਖੀ ਕਿ ਜੇਕਰ ਕੋਈ ਵਿਅਕਤੀ ਨੇ ਆਪਣਾ ਘਰ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਜ਼ਮੀਨ ਦਾ ਪਲਾਟ ਖਰੀਦਣਾ ਹੋਵੇ ਤਾਂ ਕੀ ਅਜਿਹੀ ਖਰੀਦਦਾਰੀ ਨੂੰ ਕਾਰੋਬਾਰ ਕਿਹਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ? ਉਸਦਾ ਜਵਾਬ ਸੀ, ਨਹੀਂ। ਇਸ ਲਈ, ਜੇਕਰ ਇੱਕ ਵਿਅਕਤੀ ਦੀ ਬਜਾਏ ਦਸ ਇੱਕੋ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਇਕੱਠੇ ਹੋ ਜਾਂਦੇ ਹਨ ਜੋ ਤਰਕ ਦੀ ਬਰਾਬਰੀ 'ਤੇ ਕਾਰੋਬਾਰ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ। ਅਗਲਾ ਕੇਸ *ਮੂਰ ਐਂਡ ਅਦਰਜ਼ ਬਨਾਮ ਰਾਵਲਿਨਸ (5)* 'ਤੇ ਨਿਰਭਰ

ਕਰਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਕੇਸ ਵੀਗ-ਫੀਲਡ ਦੇ ਕੇਸ (4) ਦੇ ਸਮਾਨਾਂਤਰ ਹੈ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਸਿਰਫ ਫਰਕ ਇਹ ਸੀ ਕਿ ਬਿਲਡਿੰਗ ਗਤੀਵਿਧੀ ਨੂੰ ਦੁਹਰਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ, ਪਰ ਉਦੇਸ਼ ਇਸਦੇ ਮੈਂਬਰਾਂ ਲਈ ਮਕਾਨ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਸਥਾਨਾਂ ਨੂੰ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨਾ ਸੀ। ਇਸ ਲਈ, ਇੱਥੇ ਕੋਈ ਕਾਰੋਬਾਰੀ ਗਤੀਵਿਧੀ ਨਹੀਂ ਸੀ ਜੋ ਇੰਗਲਿਸ਼ ਕੰਪਨੀਜ਼ ਐਕਟ ਦੇ ਸੰਬੰਧਿਤ ਉਪਬੰਧਾਂ ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਹੁੰਦੀ। ਆਖਰੀ ਫੈਸਲਾ ਜਿਸ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ *ਡਬਲਿਊ. ਐੱਚ. ਕ੍ਰਾਲ ਅਤੇ ਹੋਰ ਬਨਾਮ ਐਚ. ਜੇ. ਵੰਪਰ (6)*। ਇਸ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਐਸੋਸੀਏਸ਼ਨ ਦਾ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਉਦੇਸ਼ ਕਿਸੇ ਕਾਰੋਬਾਰ ਨੂੰ ਜਾਰੀ ਰੱਖਣਾ ਨਹੀਂ ਸੀ ਅਤੇ ਸਿਰਫ ਇਹ ਤੱਥ ਕਿ ਲਾਭ ਇਤਫਾਕ ਨਾਲ ਪੈਦਾ ਹੋਣਾ ਸੀ, ਐਸੋਸੀਏਸ਼ਨ ਨੂੰ ਮੁਨਾਫੇ ਲਈ ਬਣਾਈ ਗਈ ਇੱਕ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਇਸ ਕੇਸ ਤੋਂ ਵੀ ਸਿੱਖਅਤ ਵਕੀਲ ਨੂੰ ਕੋਈ ਮਦਦ ਨਹੀਂ ਮਿਲੀ।

ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਨੂੰ ਗੰਭੀਰਤਾ ਨਾਲ ਵਿਚਾਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਮੇਰਾ ਵਿਚਾਰ ਹੈ ਕਿ ਦੋਵੇਂ ਅਦਾਲਤਾਂ ਇਹ ਮੰਨਣ ਵਿੱਚ ਸਹੀ ਸਨ ਕਿ ਮੌਜੂਦਾ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਐਸੋਸੀਏਸ਼ਨ ਭਾਰਤੀ ਕੰਪਨੀ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 4 ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਹੈ ਅਤੇ ਇੱਕ ਗੈਰ-ਕਾਨੂੰਨੀ ਐਸੋਸੀਏਸ਼ਨ ਹੈ ਅਤੇ, ਇਸ ਲਈ, ਮੌਜੂਦਾ ਸੂਟ ਸਮਰੱਥ ਨਹੀਂ ਸਨ।

ਇਸ ਮੁਸ਼ਕਲ ਦਾ ਸਾਹਮਣਾ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਵਿਦਵਾਨ ਵਕੀਲ ਨੇ ਫਿਰ ਇਹ ਬੇਨਤੀ ਕਰਨ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕੀਤੀ ਕਿ ਮੌਜੂਦਾ ਐਸੋਸੀਏਸ਼ਨ ਭਾਰਤੀ ਕੰਪਨੀ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 26 ਦੇ ਤਹਿਤ ਰਜਿਸਟਰਡ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸਦੇ ਸਮਰਥਨ ਵਿੱਚ ਉਸਨੇ ਇੱਕ ਸਰਟੀਫਿਕੇਟ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਹੈ ਜਿਸ 'ਤੇ ਕੰਪਨੀ ਦੇ ਸਹਾਇਕ ਰਜਿਸਟਰਾਰ, ਦਿੱਲੀ ਦੇ ਇੱਕ ਬੀ.ਕੇ. ਚੈਟਰਜੀ ਦੇ ਹਸਤਾਖਰ ਹਨ, ਸਿਵਲ ਪ੍ਰੋਸੀਜਰ ਕੋਡ ਦੇ ਆਰਡਰ 41, ਨਿਯਮ 27 ਦੇ ਅਧੀਨ ਇੱਕ ਅਰਜ਼ੀ ਦੇ ਨਾਲ। ਦੂਜੀ ਅਪੀਲ ਵਿੱਚ ਵਾਧੂ ਸਬੂਤਾਂ ਦੀ ਪ੍ਰਾਪਤੀ/ਨੂੰ ਲੈਣ ਲਈ ਕੋਈ ਆਧਾਰ ਨਹੀਂ ਬਣਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਤੇ ਰਜਿਸਟਰਾਰ ਦੀ ਮੋਹਰ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਆਰਡਰ 41, ਨਿਯਮ 27, ਸਿਵਲ ਪ੍ਰੋਸੀਜਰ ਕੋਡ ਦੇ ਤਹਿਤ ਪਟੀਸ਼ਨ ਦੇ ਨਾਲ ਦਾਇਰ ਹਲਫੀਆ ਬਿਆਨ ਇਸ ਗੱਲ 'ਤੇ ਚੁੱਪ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਪਹਿਲਾਂ ਪੜ੍ਹਾਅ 'ਤੇ ਕਿਉਂ ਨਹੀਂ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਹਲਫਨਾਮੇ ਵਿਚ ਇਹ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਸਰਟੀਫਿਕੇਟ ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਵਿਚ ਪੇਸ਼ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਸੀ ਕਿਉਂਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦਿਆਲ ਸਿੰਘ ਇਸ ਦੀ ਹੋਂਦ ਜਾਂ ਇਸ ਦੀ ਮਹੱਤਤਾ ਤੋਂ ਜਾਣੂ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਇਸ ਬਾਰੇ ਕੋਈ ਤੱਥ ਨਹੀਂ ਦੱਸਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਉਸ ਨੂੰ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਦੀ ਹੋਂਦ ਦਾ ਪਤਾ ਕਿਸ ਮਿਤੀ ਨੂੰ ਚੱਲਿਆ ਅਤੇ ਕਿਵੇਂ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਸਾਲ 1951 ਵਿਚ ਇਸ ਇਤਰਾਜ਼ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਮੁਕੱਦਮਿਆਂ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਅਤੇ ਸਾਲ 1957 ਵਿਚ ਪਹਿਲੀ ਵਾਰ ਇਸ ਸਰਟੀਫਿਕੇਟ ਨੂੰ ਸਬੂਤ ਵਜੋਂ ਮੰਨਣ ਲਈ ਲਗਭਗ ਛੇ ਸਾਲਾਂ ਬਾਅਦ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਵਿਚ ਅਰਜ਼ੀ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ ਅਤੇ ਜੇ ਮੇਰੇ ਕੋਲ ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਅਖਤਿਆਰ ਹੁੰਦਾ ਤਾਂ ਮੈਂ ਇਸਨੂੰ ਲੈਚਿਜ਼ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਸਬੂਤ ਵਜੋਂ ਸਵੀਕਾਰ ਨਹੀਂ ਕਰਦਾ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਅਰਜਨ ਸਿੰਘ ਬਨਾਮ ਕਰਤਾਰ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਹੋਰਾਂ (7) ਵਿਚ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ ਇਸ

ਸਰਟੀਫਿਕੇਟ ਨੂੰ ਸਬੂਤ ਵਜੋਂ ਸਵੀਕਾਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ, ਜਿਸ ਵਿਚ ਆਰਡਰ 41, ਨਿਯਮ 27 ਦੀ ਵਿਆਖਿਆ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਦੇ ਲਾਰਡਸ਼ਿਪ ਨੇ ਇਹ ਵਾਧੂ ਸਬੂਤ ਨੂੰ ਸਿਰਫ ਉਦੋਂ ਹੀ ਸਵੀਕਾਰ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਸੀ ਜਦੋਂ ਅਦਾਲਤ ਇਸ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਆਪਣਾ ਫੈਸਲਾ ਸੁਣਾਉਣ ਵਿੱਚ ਅਸਮਰੱਥ ਸੀ। ਇਸ ਲਈ, ਇਹ ਇਕੱਲੇ ਅਦਾਲਤ ਦੀ ਜ਼ਰੂਰਤ ਹੀ ਮਾਰਗਦਰਸ਼ਕ ਸਿਧਾਂਤ ਹੈ, ਇਸ ਸਿੱਟੇ 'ਤੇ ਪਹੁੰਚਣ ਲਈ, ਕਿ ਵਾਧੂ ਸਬੂਤ ਸਵੀਕਾਰ ਕੀਤੇ ਜਾਣੇ ਚਾਹੀਦੇ ਹਨ ਜਾਂ ਨਹੀਂ। ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਕੇਸ ਵਿੱਚ, ਮਾਲ ਰਿਕਾਰਡ ਦੀਆਂ ਪ੍ਰਮਾਣਿਤ ਕਾਪੀਆਂ ਨੂੰ ਵਾਧੂ ਸਬੂਤ ਵਜੋਂ ਸਵੀਕਾਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਮੇਰੇ ਵਿਚਾਰ ਵਿੱਚ ਮੌਜੂਦਾ ਸਰਟੀਫਿਕੇਟ 'ਤੇ ਵੀ ਇਹੀ ਵਿਚਾਰ ਲਾਗੂ ਹੋਵੇਗਾ। ਇਸ ਲਈ, ਮੈਂ ਇਸ ਪੜਾਅ 'ਤੇ ਵਾਧੂ ਸਬੂਤ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਦੇਣ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕਰਦਾ ਹਾਂ ਅਤੇ ਉਸ ਲਈ ਪ੍ਰਾਰਥਨਾ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਦਾ ਹਾਂ।

ਉੱਪਰ ਦਿੱਤੇ ਕਾਰਨਾਂ ਕਰਕੇ, ਇਹ ਦੋਵੇਂ ਅਪੀਲਾਂ ਅਸਫਲ ਹੋ ਜਾਂਦੀਆਂ ਹਨ ਅਤੇ ਖਰਚਿਆਂ ਸਮੇਤ ਖਾਰਜ ਕੀਤੀਆਂ ਜਾਂਦੀਆਂ ਹਨ।

ਲੈਟਰਸ ਪੇਟੈਂਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 10 ਦੇ ਤਹਿਤ ਅਪੀਲ ਕਰਨ ਲਈ ਛੇਟ ਲਈ ਮੌਖਿਕ ਪ੍ਰਾਰਥਨਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ, ਅਤੇ ਮੈਂ ਇਸਨੂੰ ਮਨਜ਼ੂਰ ਕਰਦਾ ਹਾਂ।

ਆਰ.ਐਸ.

ਰੀਵੀਜ਼ਨਲ ਸਿਵਲ

ਦਯਾ ਕ੍ਰਿਸ਼ਨ ਮਹਾਜਨ, ਜੇ. ਦੇ ਸਨਮੁੱਖ

ਗਿਆਨ ਸਿੰਘ, --- ਪਟੀਸ਼ਨਰ

ਬਨਾਮ

ਸੁਰਿੰਦਰ ਲਾਲ ਅਤੇ ਹੋਰ, ---ਜਵਾਬਦੇਹ।

1961 ਦੀ ਸਿਵਲ ਰੀਵੀਜ਼ਨ ਨੰ. 540.

ਦਿੱਲੀ ਅਤੇ ਅਜਮੇਰ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਆਫ ਆਰਡਰ (1952 ਦਾ XXXVIII) - ਐਸ. 13 (ਐਚ) - ਕਿਰਾਏਦਾਰ ਬਣਨ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਕਿਰਾਏਦਾਰ ਦੁਆਰਾ ਬਣਾਇਆ ਗਿਆ ਪਰਿਸਰ - ਮਕਾਨ ਮਾਲਿਕ - ਕੀ ਉਸ ਨੂੰ ਇਸ ਆਧਾਰ 'ਤੇ

ਬੇਦਖਲ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਕਿਰਾਏਦਾਰ ਨੇ ਆਪਣੀ ਇਮਾਰਤ ਬਣਾਈ ਹੈ- ਕੋਡ ਆਫ ਸਿਵਲ ਪ੍ਰੋਸੀਜਰ (V ਆਫ 1908)- ਐਸ. 149- ਅਪੀਲ ਸੀਮਾ ਦੇ ਅੰਦਰ ਫੈਸਲਿਆਂ ਦੀਆਂ ਕਾਪੀਆਂ ਦੇ ਨਾਲ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ ਅਤੇ ਡਿਕਰੀ ਤੇ ਨਾਕਾਫੀ ਮੋਹਰ ਲੱਗੀ ਹੈ-ਕੋਰਟ ਫੀਸ ਵਿੱਚ ਕਮੀ ਨੂੰ ਸੀਮਾ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਠੀਕ ਕਰਨ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ-ਕੀ ਸੀਮਾ ਦੇ ਅੰਦਰ ਅਪੀਲ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ।

ਇਹ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ, ਮਕਾਨ-ਮਾਲਕ ਆਪਣੇ ਕਿਰਾਏਦਾਰ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਬੇਦਖਲੀ ਲਈ ਮੁਕੱਦਮਾ ਇਸ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਕਾਇਮ ਰੱਖ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਕਿਰਾਏਦਾਰ ਨੇ ਆਪਣੀ ਜਗ੍ਹਾ ਬਣਾਈ ਹੈ, ਭਾਵੇਂ ਉਸ ਨੇ ਇਹ ਇਮਾਰਤ ਉਦੋਂ ਬਣਾਈ ਸੀ ਜਦੋਂ ਉਹ ਮਕਾਨ ਮਾਲਕ ਦਾ ਕਿਰਾਏਦਾਰ ਨਹੀਂ ਸੀ ਜੋ ਉਸ ਦੀ ਬੇਦਖਲੀ ਦੀ ਮੰਗ ਕਰ ਰਿਹਾ ਹੈ।

ਇਹ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ, ਜਦੋਂ ਫੈਸਲੇ ਦੀਆਂ ਕਾਪੀਆਂ ਨਾਲ ਅਪੀਲ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ, ਜਿਸ 'ਤੇ ਨਾਕਾਫੀ ਮੋਹਰ ਲਗਾਈ ਜਾਂਦੀ ਹੈ, ਤਾਂ ਅਪੀਲੀ ਅਦਾਲਤ ਕੋਲ ਸਿਵਲ ਕੋਡ ਦੀ ਧਾਰਾ 149 ਦੇ ਤਹਿਤ ਕੋਰਟ ਫੀਸ ਵਿੱਚ ਕਮੀ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕਰਨ ਲਈ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੂੰ ਸਮਾਂ ਦੇਣ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਹੁੰਦੀ ਹੈ! ਅਜਿਹਾ ਹੁਕਮ ਕਾਰਵਾਈ ਦੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਪੜਾਅ 'ਤੇ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਜੇਕਰ ਕੋਰਟ ਫੀਸ ਵਿੱਚ ਕਮੀ ਨੂੰ ਠੀਕ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਅਪੀਲ ਉਸ ਮਿਤੀ 'ਤੇ ਦਾਇਰ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ ਜਦੋਂ ਇਹ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ, ਹਾਲਾਂਕਿ ਇਹ ਘੱਟ ਕੋਰਟ ਫੀਸ ਦੇ ਨਾਲ ਸੀ।

(1) ਏ.ਆਈ.ਆਰ. 1932 ਰੰਗ. 167

(2) ਆਈ.ਐਲ.ਆਰ. 60 ਬੋਮ. 809.

(3) ਏ.ਆਈ.ਆਰ. 1934 ਲਾਹ. 882.

(4) 45 ਐਲ.ਟੀ. 612.

(5) 141 ਈ.ਆਰ. 487.

(6) ਆਈ.ਐਲ.ਆਰ. 17 ਕੈਲ, 786.

(7) ਏ.ਆਈ.ਆਰ. (38) 1951 ਐਸ.ਸੀ. 193

ਡਿਸਕਲੇਮਰ – ਸਥਾਨਕ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਅਨੁਵਾਦ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਨਿਆ ਨਿਰਣਾ ਕੇਵਲ ਮੁਕੱਦਮੇਵਾਜ਼ਾ ਲਈ ਉਹਨਾ ਦੀ ਆਪਣੀ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਸਮਝਣ ਤੱਕ ਹੀ ਸੀਮਤ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਦਾ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਇਸਤੇਮਾਲ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਸਾਰੇ ਵਿਵਹਾਰਕ ਤੱਤਾਂ ਲਈ ਅਤੇ ਅਧਿਕਾਰਤ ਮੰਤਵ ਲਈ ਨਿਆਂ ਨਿਰਣੇ ਦੇ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਸੰਸਕਰਨ ਪ੍ਰਮਾਣਿਕ ਹੋਵੇਗਾ ਅਤੇ ਅਸਲ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਲਈ ਇਸ ਨੂੰ ਤਰਜੀਹ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇਗੀ।